Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	A. Damen	**Datum**	14 december 2022
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	9606600
E-mail	anne.damen@utrecht.nl	**Onderwerp**	Aankondiging Regioplan U16 beschermd wonen en financiële consequenties
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Geachte leden van de raad,

In deze brief kondigen wij de komst van het Regioplan U16 Beschermd wonen aan. Wij informeren u over de contouren van het Regioplan en de financiële impact ervan op de Utrechtse begroting.

Regioplan
Aanleiding voor het opstellen van het Regioplan U16 Beschermd wonen is de door het Rijk verplichte doordecentralisatie van beschermd wonen en de invoering van het woonplaatsbeginsel per 1 januari 2024. In de raadsbrief Vervolg doordecentralisatie beschermd wonen en voortgang overgang Wlz van 9 september 2022 hebben wij u geïnformeerd over wat de doordecentralisatie gaat betekenen. Vanaf 1 januari 2024 gaan taken en verantwoordelijkheden gefaseerd over van centrumgemeente Utrecht naar alle U16 gemeenten. Hiermee versnellen we de beweging om inwoners met een psychische kwetsbaarheid passende ondersteuning te bieden, zo veel mogelijk in de eigen leefomgeving. Het totale budget voor beschermd wonen dat beschikbaar is gesteld aan de centrumgemeente Utrecht wordt via het objectief verdeelmodel[1] doorgedecentraliseerd naar de 16 Utrechtse gemeenten.
Het nog in te voeren woonplaatsbeginsel[2] zorgt ervoor dat inwoners weten bij welke gemeente zij terecht kunnen. Voor gemeenten komt er een wettelijke verplichting tot samenwerking bij de inkoop en bekostiging van beschermd wonen. Die samenwerking mogen de gemeenten grotendeels zelf inrichten. Wel is het Rijk voornemens te voorzien in juridische mogelijkheden om in te kunnen grijpen bij een gemeente of samenwerkende gemeenten als blijkt dat de beschikbaarheid van beschermd wonen onvoldoende is. Hierover is met u gesproken tijdens de commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport van 3 november jongstleden.

[1] Zie Objectief verdeelmodel Beschermd Thuis | VNG
[2] Zie FAQ uitstel woonplaatsbeginsel BW | VNG

Om de kaders waarbinnen de regionale samenwerking op beschermd wonen in de U16 de komende jaren vorm krijgt vast te leggen wordt het Regioplan U16 Beschermd wonen opgesteld. We hebben daarbij de volgende uitgangspunten benoemd:

- We voorkomen een steeds wisselend zorgaanbod voor onze inwoners door vast te houden aan de huidige meerjarige inkoop tot 2029 bij de huidige zorgaanbieders. Daarmee bieden we inwoners en aanbieders zekerheid, continuïteit en perspectief.
- We evalueren in 2024 en 2026 hoever we zijn in het realiseren van onze ambitie en waar eventueel bijsturing nodig is.
- We werken samen met de zorgaanbieders vanuit vertrouwen en ruimte voor professionals, zoals we dat in Utrecht nu al doen. Het financieringsmodel met de aanbieders is een *lumpsum*-constructie, ook wel ‘vierkant’ of ‘vierkantsfinanciering’ genoemd. Taakgerichte bekostiging staat centraal, er is ruimte ingebouwd voor aanbieders om zelf te kunnen bekijken wie welke zorg nodig heeft. Het partnerschap is zo ingericht dat we op regelmatige basis in gesprek zijn met aanbieders over de beweging van beschermd verblijf naar beschermd thuis en wat er nodig is om die te kunnen blijven maken.
- We streven naar een simpel systeem en lage administratieve lasten.
- Samen met onze partners werken we toe naar een evenredige taakstelling op (zorg)woningen en spreiding van de locaties voor beschermd wonen. Zodat de beweging naar passende zorg en ondersteuning in de eigen leefomgeving ook echt gemaakt kan worden.

Financiële impact

Tot nu toe is het Rijksbudget Beschermd wonen integraal onderdeel van de Utrechtse begroting, in het programma Ondersteuning op maat. Bij de Voorjaarsnota 2022 is inzichtelijk gemaakt dat er een structureel overschot is op het Rijksbudget beschermd wonen. Binnen het programma Ondersteuning op Maat wordt deze ruimte ingezet op andere taken zoals Individuele Begeleiding en Maatschappelijke opvang.
In het Regioplan is afgesproken dat al vanaf 1 januari 2024 het gehele Rijksbudget voor beschermd wonen beschikbaar wordt gesteld voor de U16. Daarmee gaan we echt samen sturen en kan de beweging naar de regio plaatsvinden. Als we afspreken dat we gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de organisatie en uitvoering van beschermd wonen, hoort daar ook een gezamenlijk eigenaarschap op financiën bij. We dragen het totaal van de lusten en lasten vanaf 2024 samen. Als blijkt dat er een overschot is op het Rijksbudget zal deze volgens de verdeelsleutel van het objectief verdeelmodel verdeeld worden. En wanneer dat nodig is zullen de gemeenten ook gezamenlijk eventuele tekorten op het Rijksbudget dekken.
In de Voorjaarsnota 2022 is aangegeven dat dit overschot naar verwachting verdeeld zou gaan worden naar de regiogemeenten volgens een ingroeipad van tien jaar. Maar nu moet het overschot versneld en in één keer worden vrijgemaakt. Hiermee ontstaat er een tekort in onze gemeentelijke begroting. De uitwerking en doorwerking hiervan volgt bij de Voorjaarsnota 2023.

Ondanks de latere invoering van het woonplaatsbeginsel, gaan we onverminderd door met de voorbereidingen voor de decentralisatie. Zo gaan we in we in 2023 stappen zetten in het lokaler beleggen van de toegang, en gaan we intensiever samenwerken in het accounthouderschap. Op deze manier stimuleren we regionaal eigenaarschap op de transformatie. Bij de Voorjaarsnota 2022 heeft u al vanaf 2023 budget vrijgemaakt voor de doordecentralisatie van beschermd wonen deze middelen zetten we in voor de transformatie in de U16.

Vervolg

In de eerste maanden van 2023 organiseren we een bijeenkomst voor alle raadsleden uit de U16 over het Regioplan. Daarvoor ontvangt u binnenkort een uitnodiging. Wij sturen u het Regioplan ter vaststelling in het eerste kwartaal van 2023.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,